

78.

DEO OPTIMO MAX. UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCAE,
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICO-CHIRURGICA ,
QUOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBUS
mane discutienda , in Scholis Medicorum , die Jovis decimâ-
quartâ mensis Martii , anno Domini M. DCC. LXXVI.

M. ANTONIO CASAMAJOR , Censore Regio ,
Doctore Medico , Praeside.

An placentæ solutio naturæ committenda ?

I.

EX quo homines inter se societates varias iniere , dum ad sum-
mum perfectionis gradum eorum mores pervenerint , plurima
in ipsis quod physicas res incommoda recidere . Illinc enim
innumera evanuerunt præjudicia ; hinc pessimi induci sunt
abusus ; undè si ex una parte humanum ingenium veluti manumissum

liberè veritatis cognitioni fese dedere potuit ; ex alterâ , corpus injectis catenis retentum perpetuæ molestia obnoxium remansit; quinetiam , tanta est humana miseria ! artium ipsarum , quas in nostram utilitatem excogitatas in auxilium advocamus , perimus sœpè infelices victimæ . Et verò , vix ad lucem pervenit infans , cum fasciis pannisque ita cohibetur , ut artus suos movere nequeat. Elapsis prioribus annis , tenellum corpus quadam loricæ specie induitur , quâ non solùm pectoris , sed abdominis viscera comprimuntur ; unde functionum læsiones & partium deformitas , quæ sunt sexcentorum morborum cause. Nec satis. Ut errores , quos in usum vertit consuetudo , emendentur , ad artem ipsam configurimus. Sed ars ipsa quandoque erroribus pejor , dum uni malo obviam ire satagit , aliorum malorum inducit progeniem. Ut cæteras vita circumstantias omittamus , quid in partu ab obstetricibus præcipue circâ placenta solutionem agatur , hîc paucis differendum est. Ecquando qui cæteris hominibus opitulandis vitam suam impendunt , naturæ tantum obsequendo ipsius operationes tacitè spectabunt , nec ei succurrent , nisi , quod rarissimum est , eorum auxilio indigerit ? Pro uno enim partu difficulti mille felices observantur , qui solis naturæ viribus absolvuntur. Attamen usus invaluit apud obstetricantes ut maximum partium numerum accelereret ; quinetiam , excluso fætu , placentam , quam natura solveret , manibus adhibitis avellunt. Sed ab argumentis mox afferendis probabitur quanta ex hac methodo exurgant incommoda , quanta perciperetur utilitas , si naturæ ipsi permetteretur placentæ solutio.

I I.

SI attentâ meditatione naturæ vires æstimemus , artem obstetricum non-nunquam utilem ; sapiùs autem noxiæ esse dijudicamus. Non interturbanda est enim natura in suis operationibus , quas citissimè & tutissimè absolvit. Ab eâ uterus partui perficiendo idoneus itâ disponit , ut rarò ex se ipso factum & secundinas emittere nequeat. Scilicet constat observationibus Ruis-

(1) Adversari. Anatomi. dec. 111. num. 10. in fine pag. 35. (2) Noottwck de utero gravi- do , p. 106 & seq.

(3) De gener. anim. p. 368.

(4) De mulier. organ. p. 325.

chii , (1) nec non aliorum , (2) vim uteri contractilem ad placentæ solutionem semper sufficere. Cujus veritatis exemplum affert Harvæcius (3) mulier quædam apud nos , inquit , sub vesperam mortua in conclavi solarelictâ est : manū autem sequenti inter femora ejus repertus est infans , qui proprio nisu exitum sibi procuraverat. Ex quo concludi potest non proprio nisu infantem ad auras emersisse , sed ipsum uterum propriâ contractione suâ foetui inter partum inertí exitum præbuisse. Vedit de Graaf (4) in cuniculis disiectis uterum motu undofo ac peristaltico quasi exagitari & propriâ suâ vi foetus exprimere. Hancce sententiam

comprobat idem Harvæus (5) exemplo mulieris , cui uterus prolapsus ad genitale usque pendebat capitis humani magnitudinem excedens , qui que in imâ sua parte dehincens madorem & saniem , tanquam ab ulcere , profundebat. Deinde addit sequentia : nocte tamen sequenti ex eodem tumore infans , Spithania longitudine , perfectè formatus , sed mortuus protruditur. In hoc casu manifestè patet hunc - ce partum foli uteri contraktioni tribuendum esse. Pater etiam quanta vis uteri sit in augustâ nimis pelvi ad exprimentem factum ita , ut ipsa ossa in partu quandòque à se invicem diducantur. Hemsterhuis (6) vidit quòd gravidæ canis uterus , abdomine aperto , suo nisu solo , diaphragmate & musculis abdominis non adjuvantibus , foetum excluderit. Recentiora experimenta idem confirmaverunt. Vidi etiam celebris Medicus Bononiensis Caldani (7) uterum moveri satis fortiter. Tenteramina plurima fecit in uteris vaccarum , quibüs probatur vis huic - ce organo propria , quæ tanta est , ut obstetricans , tacto tantummodo uteri orificio , dolorem possit prænuntiare instantem , quam nondum experitur parturiens. Insuper observatur quotidie quòd , si , vel ante partum , vel partu absoluto , manus in uterum immittatur , validissimè comprimatur ad usque torporem ; adeò fortē exercere valet actionem illud organum.

Ex his allatis nil mirum quòd corpora quæcumque in uteri cavitate contenta , ut , verbi gratiâ , aquarum collectiones , grumi sanguinei , hydatides , molæ , polypi quandoque , nec non capita , trunco avulso , retenta sponte suâ foras ejiciantur. Imò compertum manet propriâ suâ vi uterum , matre jam mortuâ , foetum expulsiſſe ; undè facilè intelligitur quomodo in vivente facilius placenta relîcta solvatur , solutaque foras amandetur. His insuper si addantur vires muscularum abdominis & diaphragmatis auxiliatrices , majori cum facilitate opus perficiendum esse innotescit.

I I L

QUIS unquam sibi in animum inducat naturam non perfecisse nobilissimum ex suis operibus , hominem nempè , qui særissimè à communis normâ deviat artisque , ubi natura sufficeret , implorat opem ? Prior autem fuit arte natura , nec ullis indiget quidem auxiliis in quâlibet suâ operatione. Naturali renovationis legi vegetalia obtemperant horumque fructus post maturitatem ipfem sponte solvitur absque illo artis interventu. Idem in brutis observatur. Solane gens humana novercam experiretur naturam , cuius est proles dilectissima ? Placentæ igitur solutio nonne est naturæ opus ? quid magis timendum in mulierum , quam in brutorum partu ? Nonne

(5) Harv. de generat. anim. capi. de partu , p. 369^a

(6) Messis aurea exhibens anatomia , pag. 333.

(7) Lettera scritta al chiarissimo , &c. Haller , p. 330.

idem utriusque mechanismus? Ruricola, veterinarique à retentis secundinis vitulinis mortem ne vaccarum augurantur? econtrà constans apud illos observatio, secundinas, nisi cum vitulo prodeant, esse relinquendas, quæ tunc post novem dies solent sponte prodire. Si vero statim post partum evellerentur, suppuration sequeretur. Apud indicas & silvestres mulieres velut in brutis placentæ solutio naturæ committitur. Sic

(1) Dissert.
Anat. dec. 111.
n°. 10. p. 11.

(2) Traictat.
Anatom. p. 13.

Ruischius olim (1) doluit, quod dum quinquaginta annorum spatio obstetricandi artem exercuerat, plures post partum felicem sanas & hilares periissent ex rudiori placentæ extractione. Hinc suader obstetricantibus meritò optimus ille autor, (2) ut nullam vim adhibeant, si placentæ nimis hæreat, nec uteri orificium vi dilatent, sed pueras placidæ tradant quieti. Nec metuebat putredinem à relictâ diutius placentâ, cum illam nanquam observasset. Testatur enim nullam pueroram ex adstrictâ & remansâ secundinarum mole obiisse, nisi placentam nimis atroci nisu per frusta eradicare voluerint; familiare ipsi etiam fuit eamdem per dies, septimanas, quid? menses in utero retenant, feliciter expulsam fuisse. Peritisimus in arte obstetriciā Brudenel Exton (3) notat quodam temporis lapsu post partum sequi secundinas & non opus esse, ut immixta in uteri cavum manu secundinæ separentur. Clarissimus White (4), & plures non minoris notæ in anglâ medici hancce methodum cum felici successu jamjam adhibitam commendaverunt.

(3) Verhandeling
Vande-
Ziekte en sterfe
te vanher run-
dvee, p. 62.

(4) Treatise on
The manage-
ment of preg-
nant, &c. pag.
370.

Placentam igitur in utero posse remanere constat, absque ullo puerperæ damno; constat etiam mala, quæ sequuntur secundinarum retentionem à rudiori sœpè obstetricantium tentamine duntaxat pendere, qui famæ fuæ consulere nituntur: turpe etenim putant, si re infectâ discedant: hinc quævis tentare audent.

I. V.

OESTETRICANTES dum placentæ extractionem tentavere, se à malis, quæ nascitura cogitabant ex diuturniori hujuscem morâ in utero præcavere posse. autumaverunt. Hæc mala præsertim ad oris uteri constrictiōnem, secundinarum putredinem, sanguinisque jaſturas revocari posuunt. Si autem quæ placentæ extractionem sequuntur incommoda, iis sint intensiora, quæ immeritò reformidant obstetricantes, nempe illa, quæ ab hujus in utero morâ oriuntur, patet evidenter placentæ eductiōnem noti esse tentandam. Verum si arte secundinæ educantur, res infelicius succedere theoriam simul & observationibus confirmatur. Ex præpostera enim placentæ solutione, plerumque periculosi, quandoque lethiferi sequuntur effectus, ex eo quod utero nondum contracto si vis adhibeatur,

nonnunquam rumpitur funiculus umbilicalis, fit uteri prolapsus aut inversio, uterus aut illius os dilacerantur, hujuscet interiores membranæ, quarum portiunculæ in hoc viscere morantur, lapsu temporis in putredinem vergunt; hinc miasmatum septicorum in massam sanguineam resorptio, febris putrida, aliquando maligna; præterea facies uteri interna insciorum nonnunquam obstetricantium unguibus excoriatur; undè irritatus uterus brevi phlogosi & erethismo laborat: indè lochiorum suppressio, uteri infarctus, abdominis in regione hypogastricâ tensio, schirri, exulcerationes cum excrescentiis fungosis aut polyposis, frequentesque etiam mali moris tumores, nec non carcinomata. Dilacerantur etiam uteri vasa, quorum ostiola patula sanguinis jaeturis originem procreant. Indè fincope, anxietas, cordis palpitatio, motus spasmmodici & convulsivi, sœpè mors ferè subitanea (1). Extractionis autem secundinarum fautores, qui pericula timent à morâ placenta in utero, nedum aptam & incommodorum expertem, imò vitiosam potius methodum nobis offerunt.

(1) Consule
Ruisch, testim.
in tercio hujus-
ce Theſ. para-
grapho.

1º. Etenim uteri constrictio, quam timendam autumant obstetricantes, primis à partu duntaxat horis excitatur; sponte enim brevi temporis intervallo, os uteri laxatur & aequè facilè ac ante partum dilatari potest. (2)

(2) Vide. Brud-
nel Exton,
Verhandeling,
Vande-Ziekte
en sterfte van
het rundvee,
pag. 62.

Aliundè talis est uteri mechanismus, ut, corpore quocumque cavitatem ejus replente, fundus se se contrahens oris dilatationem necessariò inferat.

2º. Vanae sunt de secundinarum putredine follicitudines. Placenta etenim non magis statim à partu, quam gestationis tempore, corruptelam minitatur: aliundè fanè hujus brevior est in utero mora, ut, donec à naturâ expellatur, corruptionis labem contrahat. Ruischius (3) nullo cum puerperæ damno placentam in utero retentam, ut suprà diximus, feliciter etiam post plurimos dies vidit expulsam, nec unquam putredinem inde ortam observavit. Tandem in casu ubi placenta putredine corruimpitur, nonne ejus expulsio, velet in abortivo partu, necessariò naturæ committitur? (4) In utroque casu major est funiculi, membranarumque mollities, ut integrè saltem, absque periculo educi queant secundinæ.

(3) Tractat.
Anatom. p. 13.

3º. Quæ ex retentis intùs secundinis sanguinis jaeturæ suboriuntur, illæ certè à partiali placenta solutione ducunt originem; hinc quasi secundinæ præsentia obstaculum foret, quod uteri contraktionem remoretur & impedit, statim ad illarum eductionem procedere jubent vulgares practici. Nedum autem obstaculum inde fiat, econtrà præbet placenta moles quoddam fulcimentum, quo aptatur, innititur, & arctè contrahitur interior uteri

(4) Levret,
Essais sur l'abus
& les préjugés
qui s'opposent
aux progrès de
l'Art des accou-
chemens, lect.
3. p. 190.

superficies, atque patula vasorum oscula obturantur. Rem ita succedere innuit mollior placentæ contextus, formæ cuilibet induendæ idoneus: dum ex suâ parte uterus vim exerit contractilem, quâ mediante, quæcumque intus contenta validissimè comprimuntur. Quod suadet partium conspectus, observata ultrò comprobant. Quæ partiale sequuntur placentæ solutionem sanguinis jaæturae, sponte suâ nonnunquam compescuntur. Verum illud exinde tantùmmodò evenire potest, quod utero pedetentim restituto, ora vasorum aperta strangulentur, & moli secundinarum stricitiæ applicentur. Eâdem ratione tempore stimulantium usu, sive extis, sive intus adhibitorum, fistuntur damno illi sanguinis effluxus. Aliunde eò abundantius & periculosius fluit crux, quod debilior est uteri in contractionem nisus, dum in vegetis & strictiori fibrarum textu præditis mulieribus vix adest periculi umbra. Insuper in quibusdam casibus, ubi lacerata placentæ pars in utero relîcta fuit, sanguinis effluxum sponte conquisitæ, atque post quemdam temporis lapsum, partem placentæ residuum in orbem convolutam & induratum exiisse docuit observatio (5). Demum nonne ipsa placentæ solutio naturalis, dum tunc uterus omni suâ virtute pollet, partitò sensim absolvitur, absque tamen ullo graviori sanguinis effluxu? Hæmorragia igitur, solutâ partim placentâ, ex eo duntaxat ingruit, quod uterus non sat valenti elaterio præditus, eâ proportione nequaquam contrahitur, quâ placenta separatur; verum anne tanto malo remedium integra placentæ solutio? Nonne potius utero inertiae gradum obtinente, sanguinis jaæturas ab integrâ, quam à partiali placentæ solutione, majores fieri necesse est? Neque certa haberi possunt valentioris hujuscem contraktionis uteri signa, qua econtrâ sœpius in errorem inducunt. Illud enim unicum, cui confidunt obstetricantes, illius indicium, tumor durus scilicet, pyriformis & circumscriptus, quem in puerpera ab domine tactus percipit, plurimis erroribus anfam præbere potest. Vel enim tumor ille in valde obesis tactum fugit, vel ex ovariorum aut partis cuiuslibet vicinæ intumescentiâ, secundi factus, aut hydatidum præsentia pendere potest. Insuper partialis tantum quandoque reperitur illa contracção, dum alia uteri pars, plurimis ex causis inertiae pollens hæmorragia uterinæ originem procreabit. Jaæturae igitur sanguinis totiès etiam pertimescendæ sunt, secundinas evellendo, ubi non eâ ratione contrahitur uterus, quâ placentæ solvitur. Verum si naturæ committitur opus, placentæ eductio eâ tantum proportione fit, quâ uteri contracção peragitur.

Cum igitur signa deficiant, quibus dignosci queat quandonam placentæ

(5) Observ.
Sur les perdes de
sang des fem-
mes en cou-
ches, par M.
le Roux, pag.
217.

edu^ctio tutò tentari possit, & maxima exinde pericula timenda sint, prudenter est obstetricantis adhibere methodum, in quā nullus datur errori locus, aut mali moris affectibus ansa prebetur.

V.

EX praemissis conclusio patet. Attamen nonnulli fors^an objicient, placentam aliquandò in uteri cavitate quasi tunicatam esse atque tunc ab obstetricante necessariò esse solvendam. Secundinæ equidem nonnunquam veluti in cystide includuntur, sed illud duntaxat ab uteri contractione inæquali pendet; unde strangulatio efformatur in quādam hujusc^e visceris parte; sensim autem illius contrac^tio restituitur, sit æqualis in omnibus punctis, atque, ut notaverunt Crantz (1) & le Roux, (2) si tali casu novos dolores experitur puerpera, tunc aperitur & penitus quasi evanescit ille foccus, in quo placenta herebat, quæ tunc facile sequitur. Quidam dicent quandòque naturam esse debiliorem, ut placentam educere possit, quandòque etiàm scropum adimplere non posse suum, ob nimium constrictiois oris uteri gradum: sed in utroque casu, juvante diafâ, omnia ad statum naturalem revocanda sunt; in priori enim restituenda est vis vitæ major medicaminibus alexipharmacis intus aut extus adhibitis; in posteriori verò diluēntium, antiphlogisticorum balneationumque beneficio debellanda est uteri constrictio intensior. Porrò quādam damnoſa tum foret placentæ eductio vi peracta? Alii tandem methodum educende placentæ antiquitate simul & ufo generali commendabilem tueri conabuntur. Verūm quicumque attentiùs perpendit undem ortum duxerit præjudicata talis opinio (naturæ opprobrium) statim intelliget eam nullum in ipsâ rei naturâ habere fundamentum, sed ab ipso potius artis abusu natam fuisse. Sc̄ corporis mollis inertia, quam producit ho- dierna vivendi consuetudo, totidem illæ cautelæ infastissimæ, quibus & graviditatis & puerperii præsertim tempore obnoxiae sunt mulieres, ipsa tandem methodus, quæ foetus secundinarumque extractionem etiam in partu naturali suadet, nonne tot sunt functa artis molimina, quæ sub falsâ necessitatis auxiliique specie, mille periculis miseris objiciunt mulieres? Saltem inquiet, ubi sanguinis ja^ctura ingruit, statim ad retentarum extractionem secundinarum procedendum? Nequaquam etiàm educenda manu placenta, cum tunc, ut supra dictum est, ab uteri inertia pendeant illæ ja^cturae, cui causæ nedum medelam, augmentum econtrâ placentæ eductio necessariò inferet. Verūm si, avulsâ manu ope placentæ, secundum sanguinis effluxus, nonne potius tunc ob exsuffitatam uteri vim contractilem, quā ob educationem corporis uteri contractioni, ut volunt, obſistentis? Unde tunc nonne indicari

(1) Hebam-
men künft. cap.
IX. pag. 150.

(2) Le Roux,
Obſerv. sur les
pertes de sang
dans les femmes
en couches,
Obſerv. LIV,
pag. 138.

videretur illa methodus, quâ hisce sanguinis jacturis obviam esset eundum
 (3) Dasse, Chirurg. Parisiens. Journ. des Scavans 1722. p. 494.
 (4) Levret, Mém. de l'Acad. de Chir. in-12, tom. 8.
 pag. 154.
 (5) La Motte, nouv. édit. obser. 253 254.
 Smelie, tom. 1.
 liv. 4, chap. 1.
 art. 3, feft. 3.
 pag. 426.
 (6) Chapman, Dict. univ. in-f.
 tom. 4, col. 1659.
 (7) Levret,
 suite des Obs.
 sur les accouche.
 Labor. artic. X.
 n°. 4, p. 266.

proritando vim illius visceris contractilem frictionibus extus (3) super hypogastrium, vel circâ os utori, (4) tonicis injectionibus ex vino, aceto, aliis que adstringenibus paratis, (5) balneis frigidis, inspersio[n]ibus cùm aquâ gelidâ, (6) linctorum applicatione liquoribus acidis imbutorum (7) aliisque id genus auxiliis.

Ergo placentæ solutio naturæ committenda.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Joannes-Ant. ELIE
DE LA POTERIE, Antiquus Regis in Portu Breſtenſi Medicus, nec non Militarium Regni Nosocomiorum Inſpector.

M. Josephus - Jacobus GARDANE, Censor Regius & Regiae Scientiarum Societatis Monspeliensis, nec non Regiarum Academiarum Nanccei & Maffilie Socius.

M. Joannes - Staniflaus MITTIÉ, Regiae Scientiarum & Litter. Nancie Academia Socius, nec non Staniflai I. Poloniarum Regis, olim, Medicus ordinarius.

M. Carolus-Ludovicus-Franciscus ANDRY.

M. Joannes-Baptista-Alexander MAIGRET.

M. Josephus PHILIP.

M. Theophilus DE BORDEU, Eques, Nosocomii Regii & militaris Barregiensis Med. designatus, necnon Serenis. Conclavi Principi's Confiliarius Medicus.

M. Joseph. LIEUTAUD, Archiatrorum Comes.

M. Petrus - Abrahamus PAJON DE MONCETS, Eques, Academia Regiae Catalaunensis Senior.

Proponebat Parisiis JOANNES-RENATUS SIGAULT, Divionæus, Doctor Medicus Andegavensis, necnon Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus, Theseos Author, A. R. S. H. 1776,
 à sextâ ad meridiem.

Typis QUILLAU, Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Typographi.